

Prv ý s o u d určil k návrhu zemského inspektorátu pro zemské dávky v P. obecnou cenu zbytkového statku. R e k u r s n í s o u d uložil prvému soudu, by řízení doplnil a potom znovu rozhodl.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Rekursní soud zrušil napadené usnesení prvního soudu a vrátil věc prvnímu soudu, by znovu rozhodl zjistě napřed prodejovou cenu zbytkového statku R. (přirovnáním k cenám za podobné nemovitosti skutečně placeným), jakož i výnosovou cenu pozemků a případně budov, pokud se jich neužívá k hospodaření na zbytkovém statku. Toto usnesení rekursního soudu odpovídá stavu věci i zákonu, neboť při odhadu podle ceny prodejové nestačí, by znalci jen uvedli cenu, kterou pokládají za přiměřenou, nýbrž jest na nich, by uvedli, oč svůj posudek opírají, a mají tedy uvést konkrétní případy, kde za takovou cenu byly podobné nemovitosti koupeny. To se však v souzeném případě nestalo a neprávem se v dovolacím rekurse tvrdí opak. Že také výnosová cena měla býti zjištěna, plyne již z toho, že cenu odhadní ustanovuje soud, který teprve po vyšetření a srovnání obou cen — jak ceny prodejové, tak ceny výnosové — bude míti spolehlivý podklad pro své rozhodnutí. A že i trhov a cena dosažená za statek R. při jeho pozdějším prodeji může býti důležitou pomůckou při stanovení jeho obecné ceny, dovodil rekursní soud správně a v souladě s judikaturou nejvyššího soudu, na kterou poukázal a od níž se odchýliti není důvodu. Opačný názor hájený v dovolacím rekurse, nemá opory v citovaném § 19 odh. řádu, neboť i podle toho ustanovení, které ovšem je pouze předpisem o odhadu nemovitostí v řízení exekčním, kdežto v souzeném případě ho nelze užiti než obdobně a podpůrně, jest orgán pověřený odhadem oprávněn dotazováním se osob přezvědných opatřiti si základ pro posouzení, zdali předpoklady znalců se shodují se skutečnými poměry, při čemž jest ovšem samozřejmé, že tu jde právě jen o pomůcku pro ustanovení obecné ceny a že kupní cenu dosaženou za tutéž nemovitost v jiné době, než ke které se nemovitost odhaduje, nelze prostě vzíti jako onu obecnou cenu, která měla býti zjištěna soudním odhadem k jinému časovému termínu.

Čís. 15456.

Pojem diferenčních obchodů; lze je uzavřít i činem konkludentním.

Předpis § 1351 obč. zák. se týká i případů, kdy byla převzata záruka za pohledávku z diferenčních obchodů.

Vědomost zástupce věřitelova, že jde o obchod diferenční, jde na vrub věřitelův.

(Rozh. ze dne 2. října 1936, Rv I 764/34.)

Žalující firma přednesla, že byla se žalovaným v obchodním spojení, obstarávajíc žalovanému na jeho příkaz a žádost spojení se zahraniční komisionářskou bankovní firmou Alexander E. & spol., Liverpool. Zprostředkovala příkazy žalovaného na tuto firmu, u této firmy se za něho zaručila, a to za řádné efektuování prováděných obchodů, a pohledávku firmy Alexander E. & spol. proti žalovanému také zaplatila. Vše to činila dle příkazu, jménem a na účet žalovaného. Za tuto svoji činnost měla od žalovaného obdržeti dle úmluvy provisi a náhradu všech hotových vydání ve výši nyní žalobou vymáhané. N i ž š í s o u d y žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Z přednesu obou stran vychází najevo, že zažalovanou pohledávkou zatížila firma Alexander E. & spol. žalující firmu z obchodu, který uzavřela se žalovaným prostřednictvím žalující. Prvý soud dovodil správně, že žalovanému šlo jen o to, aby využil kursovních rozdílů cen bavlny, že mu nešlo o to, aby zboží koupené odebral a prodané dodal, že žalující žádala od žalovaného toliko krytí a podstatu obchodů žalovaným prováděných znala. Věděla-li však žalující již při zprostředkování obchodů žalovaného o pravé podstatě jeho obchodů a převzala-li zaplacením dle § 1358 obč. zák. pohledávku firmy Alexander E. & spol., pak dlužno připustiti proti ní námitku, že jde o pohledávku nežalovatelnou, za niž se žalobkyně zaručiti nemohla (srovnej Sedláček: Obligační právo, str. 161, a Stubenrauch, § 1351 obč. zák.). Je správné, že žalující zaplatila dluh žalovaného u třetí osoby, žalující však jako zprostředkovatelka věděla o tom, že žalovaný nemíni zboží odebrati nebo dodati a nemůže případně nevědomostí firmy Alexander E. & spol. využití pro sebe v tom směru, že nešlo tu o obchody diferenční.

N e j v y š š í s o u d uložil prvému soudu nové jednání a rozhodnutí.

D ů v o d y:

Nižší soudy zjistily, že žalobkyně nežádala na žalovaném hotového zaplacení, nýbrž jen krytí. Dále zjistily, že žalovanému nešlo o odebrání koupeného a dodání prodaného zboží (bavlny a cukru), nýbrž jen o využití kursovních rozdílů, a že podstata těchto obchodů byla žalobkyni známa. Podle zjištění těch šlo žalovanému jen o placení kursovních diferencí, tudíž o ujednání obchodů diferenčních, a byl úmysl ten žalované znám. Než skutečnost ta sama ještě nestačí k zamítnutí žaloby, neboť žalobkyně popřela, že by byla se žalovaným v přímém smluvním poměru v příčině těchto obchodů, nýbrž že je jen zprostředkovala, a žalovaný sám doznal v žalobní odpovědi, že žalobkyně mu obchody ty jen obstarávala jako zástupkyně liverpoolské firmy Alexander E. & spol., která mu zasílala závěrečné listy k podpisu. Doznal tudíž žalovaný sám, že uvedené obchody neuzavíral se žalobkyní jako se svým kontrahentem, nýbrž pouze jejím prostřednictvím s firmou Alexander E. & spol. Žalobkyně se nedomáhá na žalovaném nějaké úplaty za zprostředkování těchto obchodů, nýbrž se na žalovaném domáhá zaplacení toho, co za

žalovaného jeho přímému smluvníku firmě E. zaplatila, ježto prý se této firmě za závazky žalovaného z obchodů s touto firmou jím uzavřených zaručila. Žalobkyně tvrdila, že tak učinila na základě ujednání se žalovaným. Než nižší soudy zjistily, že žalobkyně ručila za žalovaného firmě E. na základě svého obchodního spojení s touto firmou a nikoliv na základě ujednání se žalovaným a že proto zatížila ji firma E. do výše ztráty žalovaným nekryté. Zjištěním tím je dovolací soud vázán. Vzešel-li firmě E. proti žalovanému z obchodů s ním uzavřených žalovatelný nárok na zaplacení částky, kterou firma E. žalobkyni zatížila, mohla se žalobkyně platně zaručiti za její zaplacení a příslušel by pak žalobkyni podle § 1358 obč. zák. proti žalovanému nárok na zaplacení této částky. Šlo by tu o ručení podle obchodního zákona (čl. 281), neboť šlo při něm na straně věřitele — firmy E. —, která provozuje obchody podle čl. 272 č. 2 obch. zák., a obchod podle čl. 273 a 274 obch. z., a aktivní oprávnění žalobkyně ke sporu jako solidárního dlužníka by bylo dáno již tím, že firma E. připsala svou pohledávku za žalovaným žalobkyni k tíži. Ustanovení § 1351 obč. zák., jehož se napadený rozsudek dovolává, by tu nepadalo na váhu. Ustanovení to by přišlo k platnosti jen, kdyby šlo o pohledávku z diferenčních obchodů, které se posuzují podle ustanovení o sázce a hře (§§ 1271, 1272 obč. zák.), takže za dluhy z nich nelze záruku převzít, neboť by se to přičilo úmyslu zákonodárce. Jinak by se ovšem měla věc, nevzešel-li firmě E. žalovatelný nárok. Žalovatelný nárok firmě E. vzejít nemohl, je-li správné tvrzení žalovaného, že žalobkyně přijímala jeho rozkazy jako zástupkyně firmy E., neboť v tom případě jde předem uvedená vědomost žalobkyně, že šlo žalovanému o uzavření diferenčních obchodů, na vrub firmy E. jako její zmocnitelky. Zdali však žalobkyně byla zástupcem firmy E., nebylo nižšími soudy zjištěno. Rovněž by nepřislušel firmě E. žalovatelný nárok na zaplacení částky, kterou žalobkyni zatížila, věděla-li nebo z okolností usuzovati musila, že jde o obchody diferenční. Obchody diferenční jsou podle judikatury obchody, při nichž podle srovnalé vůle stran jsou vyloučeny právo, pokud se týče povinnost skutečného dodání a odebrání, a kde místo toho výslovně nebo mlčky — konkludentním jednáním — jest ujednáno, že má býti placen jen rozdíl cen, při čemž stačí, že tento úmysl má třeba jen jedna strana, avšak druhá strana o něm ví a podle něho si počíná, takže umožňuje spolusmluvníku uskutečnění jeho úmyslu (srov. rozh. 2402, 2427, 4440, 4660, 4703, 5893 Sb. n. s.). Byla-li firmě E. podstata obchodů žalovaným s ní uzavřených známa, šlo o nežalovatelný dluh žalovaného. Žalovaný nebyl tedy povinen jej podle zákona zaplatiti a zaplatila-li dluh ten za něho ze záruky žalobkyně, nepřisluší jí, jak plyne z toho, co bylo předem uvedeno, rovněž právo domáhati se žalobou na žalovaném jeho zaplacení. Zdali však tomu tak, nemůže dovolací soud posouditi pro nedostatek příslušných zjištění. Ježto nižší soudy, jak z uvedeného plyne, neučinily zjištění potřebná k rozhodnutí sporné věci, není věc zralá k rozhodnutí. Na prvním soudu bude, aby po případě za použití § 182 c. ř. s. doplnil řízení, učinil příslušné zjištění a věc znovu rozhodl. Do-

jdou-li nižší soudy k přesvědčení, že firmě E. vzešel proti žalovanému žalovatelný nárok na zaplacení částky, kterou žalobkyni zatížila, bude se třeba zabývatí dalšími námitkami žalovaného, že zažalovaný dluh vzešel mu z hrubé nedbalosti žalobkyně po případě že mu vzešla pohledávka započtením namítaná.

Čís. 15457.

K § 1154, odst. 2 obč. zák.

Mzdu vyměřenou za týden jest platiti i za dny sváteční.

(Rozh. ze dne 2. října 1936, Rv I 1463/36.)

Žalobci, zaměstnanci žalované obce, měli podle tarifní smlouvy ujednanou mzdu týdenní Tvrdíce, že byly jim proto neprávem sraženy z jejich mzdy částky za sváteční dny, kdy se nepracovalo, domáhají se jejich výplaty žalobou. Prv ý s o u d uznal podle žaloby, o d v o l a c í s o u d žalobu zamítl.

N e j v y š š í s o u d obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Tarifní smlouva rozeznává mezi zaměstnanci na denní a na týdenní plat; pokud jde o pouliční dráhy města L., dělníci vrchní stavby obdrží týdenní plat ve výši uvedené v bodě II A) d) této smlouvy. Žalobci náležejí do skupiny dělníků vrchní stavby a kolektivní smlouva neobsahuje ustanovení o tom, zda se má či nemá zaměstnancům sraziti plat za svátky, v nichž se nepracuje. Sporná otázka nemůže tedy býti řešena podle kolektivní smlouvy, která by byla rozhodnou jen tehdy, kdyby obsahovala určité ustanovení o ní, neboť pak by kolektivní smlouva pedle příslušných předpisů platila pro individuální služební poměr a upravovala by vzájemný poměr stran též v příčině sporné srážky. Není-li tomu tak, jest použití ustanovení zákona, jehož výklad náleží soudu, při čemž nemá významu ustanovení § 914 obč. zák., nařizující toliko, by soudce vyšetřil obsah smlouvy, nikoli by ji doplňoval neb opravoval. Podstatnou známkou týdenní mzdy je, že je vyměřena podle časové jednotky jednoho týdne (§ 1154, odst. 2 obč. zák.). Tvoří tedy týdenní mzda jednotný celek a nesejde při ní na výsledku práce v jednotlivých dnech vykonané, jako tomu je při mzdě za hodiny nebo mzdě denní, nýbrž záleží jen na výsledku práce týdenní, a z toho plyne, že mzdu vyměřenou za týden jest platiti i za dny sváteční. Nerozhodné je, zda zástupci města chtěli či nechtěli kolektivní smlouvu uzavřítí jen za předpokladu, že se zaměstnancům za svátky neplatí, neboť žalovaná nedosáhla toho, aby příslušné ustanovení bylo pojato do smlouvy, nýbrž bylo ustanovení dřívější kolektivní smlouvy o tom, že se zaměstnancům poskytuje plat i za svátky, ve smlouvě, o niž jde, prostě vy-